

Maarit Lindström

13.8.2018

66/18/L/A

Lausuntopyyntö 28.6.2018, TEM/1345/00.06.02/2018

EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma 2021-2027, Horisontti Eurooppa

Pyydettyä lausuntona EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma 2021-2027, Horisontti Eurooppa, Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Euroopan komissio julkaisi 7.6.2018 ehdotuksensa EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden uudeksi puiteohjelmaksi vuosille 2021-2027. Kansainvälisessä kilpailussa mukana olevien yritysten näkökulmasta on tarpeen, että tutkimus- ja innovaatiotoimintaa tehdään parhaiden osaajien kanssa ja EU:n tutkimuspuiteohjelmat ovat tässä erittäin keskeisessä roolissa.

Rahoituksen kriteerit

On tärkeää, että EU:n tutkimuspuiteohjelman kokoluokka on merkittävä ja rahoitusta käytetään sekä perustutkimukseen, soveltavaan tutkimukseen että innovaatioihin. Suomen tulee kannanotoissaan korostaa tarvetta tehdä EU-tasolla yhteistyötä yli toimialojen, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja kaikenkokoisten yritysten välillä. Rahoituksen perusteena pitää olla hankkeiden laatu ja vaikuttavuus, ei esimerkiksi aluekehitys.

Jatkossakin rahoituksen keskeisenä muotona pitäisi olla avustukset. Lainaperusteinen tuki ei käytännössä ole monessakaan hankkeessa toimiva muoto. On keskeistä tavoiteltavan kasvun saavuttamiseksi, että myös innovaatiotoimintaan (ml. pilotointi, demonstrointi) on mahdollista saada EU:lta tukea.

Yritysten vahva sitoutuminen puiteohjelmaan ja sen toteuttamiseen on ohjelman innovaatiotavoitteiden ja vaikuttavuuden toteutumisen kannalta olennaista. Toimivat PPP instrumentit (public private partnership) ja niiden välinen yhteistyö ovat tässä avainasemassa. Biopohjaisen kiertotalouden erityishaasteisiin vastaava Biobased Industries Joint Undertaking, BBI-JU, on osoittanut toimivuutensa ja kykynsä identifoida ja edistää teollisuuslähtöisiä tutkimus- ja innovaatiotarpeita kuluvan puiteohjelman aikana. Metsäteollisuus tukee vahvasti PPP instrumenttien ja erityisesti BBI-JU:n säilymistä ja edelleen kehittymistä yhtenä rahoitusinstrumenttina uudessa puiteohjelmassa.

Maarit Lindström

13.8.2018 66/18/L/A

Ohjelman kokoluokka

EU:n puiteohjelmaehdotus on erittäin mittava, yhteensä 94,1 miljardia euroa, mikä on enemmän kuin koskaan aiemmin. Metsäteollisuuden mielestä tämä on kannatettavaa ja Suomen tulisi kannanotossaan tukea kasvatettua budjettia.

Ehdotuksen pilarirakenne

Lähtökohtana komission esitys kolmesta pilarista on hyvä. Myös rahoituksen jakautuminen pilareiden kesken on sopiva. Keskeistä Eurooppaan tarvittavan kasvun ja työpaikkojen syntymisen kannalta on, että pilari II 'Global Challenges and Industrial Competitiveness' kohdennetaan merkittävä osuus rahoituksesta (esitys 52,7 miljardia euroa). Tästä Suomen on syytä pitää kiinni neuvotteluissa.

Komissio on esittänyt pilari II jakautumisen kuuteen eri klusteriin. Jokaiselle klusterille on esitetty oma rahoitusjakautuma. Metsäteollisuudelle keskeisimmät klusterit ovat 3: 'Digital and Industry', 4: 'Climate, Energy and Mobility' ja 5: 'Food and Natural Resources'.

Klustereiden sisällöstä on esitetty yleisluontoiset kuvaukset puiteehdotuksen liitteessä. Metsäteollisuudelle keskeiset tutkimuksen ja innovaatioiden alueet, kuten digitalisaatio, vähähiilisyys, uusien materiaalien kehittäminen jne. löytyvät osittain monesta eri klusterin sisällön kuvauksesta. Tässä korostuu tarve tehdä yli toimialojen yhteistyötä. Biotalous on luonteeltaan horisontaalista ja näin ollen myös ratkaisut löytyvät usean klusterin alueelta. Tämä asettaa haasteita parhaiden ratkaisujen tehokkaalle identifiointille ja rahoitukselle. Nykyisessä puiteohjelmassa käynnissä oleva BBI JU -Bio-based Industries Joint Undertaking – PPP vastaa näihin haasteisiin. Se kerää koordinoitusti työohjelmiinsa biotalouden toimijoiden erityistarpeet ja edistää niissä biotalouden integraatiota muihin toimialoihin kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Metsäteollisuuden mielestä BBI JU instrumenttia pitäisi edelleen jatkaa ja kehittää myös uudessa puiteohjelmassa.

Varsinaiset klustereiden tarkemmat työohjelmat on tarkoitus laatia myöhemmin. On keskeistä, että työohjelmien valmistelussa kuullaan ja huomioidaan elinkeinoelämän näkemykset, jotta ohjelmien sisältö vastaisi tarpeita ja innovaatiotoiminta kytkeytyisi läheisesti hankkeisiin.

Yksityiskohtaiset kommentit klusteriin 5, Annex:

Klusterissa 5 tulisi voimakkaammin nostaa esille biotalouden mahdollisuudet vähähiilisen ja resurssitehokkaan yhteiskunnan saavuttamisessa.

Maarit Lindström

13.8.2018 66/18/L/A

sivulle 45 5.1 Rationale lisäys: Meeting the goals of sustainable development, guaranteeing the production and consumption of safe and healthy food and the whole palette of products and services necessary for human well-being, promoting sustainable practices in...

sivulle 45 5.1 Rationale, Section 3: ...and enhance the role of terrestrial and aquatic systems ~~as carbon sinks~~; to increase sustainable growth of biomass and the standing biomass stock, ensure food and nutrition security, providing safe, healthy and nutritious diets; accelerate the transition from a fossil-based linear economy to a resource efficient, resilient, low emission, low-carbon circular economy...

sivulle 47, 5.2.2 Biodiversity and Natural Capital, Broad lines, 5th bullet point: Mainstreaming biodiversity and ecosystem services, such as biomass production, in decision-making frameworks and accounting systems of governments and businesses, as well as quantification of their benefits;

sivulle 48, 5.2.3 Agriculture, Forestry and Rural Areas, Broad lines, 10th bullet point: Digital innovations for precision forestry and farming, along value chains and rural areas through the use of remote sensing, data and development of infrastructures, technologies and governance models;

sivulle 51, 5.2.6 Bio-based Innovation Systems, Broad lines, 5th bullet point: Circularity of the bio-based economy through technological, systemic, social and business model innovation to radically increase the value generated per unit of biological resources, keeping the value of such resources in the economy for longer and supporting substitution of non-renewable materials and the principle of the cascading use of sustainable biomass through research and innovation

sivulle 51, 5.2.6. Bio-based Innovation Systems lisätä: ...Bio-based innovation, including technologies, can bring new economic activities and employment to regions and cities, contribute to revitalising rural and coastal economies and strengthen the circularity of the bioeconomy and enhances the transition towards a low carbon, resource-efficient society.

Sivulle 51, 5.2.6 Bio-based Innovation Systems uusi, Bio-based value chains for the manufacturing and fabrication industry including new multi-material and multi-functional concepts and products;

Missiot

Komissio esittää uudenlaista tutkimuksen ja innovaatioiden tekotapaa, missioita. Missioiden muodostus tehtäisiin laajalla konsultaatiolla ja niille luonteenomaista olisi konkretia, mitattavuus, saavutettavuus ja aikataulu.

Maarit Lindström

13.8.2018 66/18/L/A

Ne vaativat usean tahon yhteistyötä, kukaan ei voisi ratkaista ongelmia yksin. Missiot saivat rahoituksensa pilari II:sta.

Missiot ovat metsäteollisuuden näkökulmasta mielenkiintoinen, uudenlainen tapa tarkastella ratkaistavia ongelmia. Missioita valmisteltaessa tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota niiden hallintoihin ja mahdollisimman joustavaan työtapaan.

Metsäteollisuus on yhdessä biotaloustoimijoiden (Suomen biotalouspanelin Biotalousreiffiimi) kanssa valmistellut esimerkkejä missioista, joihin Suomella olisi erityistä annettavaa ja saavutettavaa. Suomen tulisi missiokeskusteluissa nostaa vahvasti esille biopohjaisen kiertotalouden mahdollisuudet ratkaista ilmastokysymyksiä hyödyntäen digitaalisia ratkaisuja. Ehdotus Suomen missioksi:

Mission by 2040:

**Urban areas transforming into circular biocities:
Carbon neutral production and consuming, zero-pollution and zero-waste**

How to achieve the mission

- Closed energy, nutrient and material cycles
- Replacing fossil-based materials with renewable
- Renewable, clean energy
- ICT, digital applications and big data
- Optimized material flows
- Biotechnology (eg. synthetic biology)

Metsäteollisuus näkee, että monet kansainvälisten markkinoiden megatrendit puoltavat innovatiivisten uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä ja niiden kaupallisia hyödyntämismahdollisuuksia älykkään biopohjaisen kiertotalouden toteuttamiseksi. Esimerkiksi kaupungistumisen megatrendi ja kansalaisten pyrkimys parempaan elämään kaupungeissa on jo osoittanut kykynsä tuottaa taloudellista kasvua, mikä luo mahdollisuuden elämän laadun kohentamiseen taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset lähtökohdat yhä paremmin huomioivalla tavalla.

Kumppanuudet

Komissio ei ehdottanut puiteohjelmopakettissa kumppanuuksia, mutta eri kumppanuuksien tyyppejä. Metsäteollisuus on vahvasti linkittynyt Euroopan tutkimus- ja innovaatiokenttään ja useat toimijat Suomesta ovat aktiivisesti mukana erilaisissa yhteistyömuodoissa. On tervetullutta, että komissio esittää tietynlaisia pelisääntöjä kumppanuuksiin ja että olemassa olevia kumppanuuksia tarkastellaan.

Maarit Lindström

13.8.2018 66/18/L/A

Metsäteollisuuden näkökulmasta keskeisiä yhteistyömuotoja tai kumppanuuksia Euroopassa ovat mm. BBI JU -Bio-based Industries Joint Undertaking, Forest-based Technology Platform (FTP) sekä osaltaan myös ERA-NET-toiminta (WoodWisdom-Net, ForestValue ERA-NET Cofund). Näille yhteistyömuodoille tarvitaan jatkoa tulevankin ohjelman puitteissa.

Avoin tiede

Sekä tutkimus- että innovaatiotoiminnassa on myös tarve suojata tietoa, esimerkiksi liikesalaisuuksiin liittyvää tietoa. Tästä pitää huolehtia ohjelman valmistelussa.

Puiteohjelman hallinnointi ja osallistuminen

Byrokraattisuuden minimointi ja erilaisten raportointivelvoitteiden virtaviivaistaminen ovat tarpeen. Nykyisellään pelkkä ohjelmaan osallistuminen tai hakeminen on suuri ponnistus ja mahdollisuuksia menettelyjen keventämiseen pitää tutkia avoimesti ilman että luotettavuus kärsii.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja